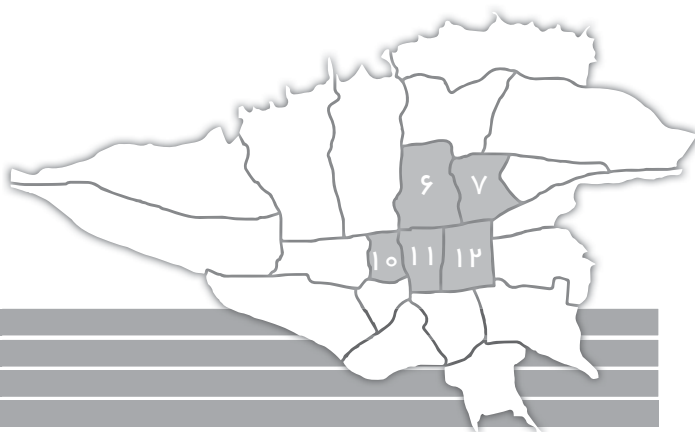

گفت و گو با کارآفرین مرکز کوثر منطقه ۷
که برای زنان زیادی شغل ایجاد کرده است

سفالگری به انسان آرامش و روحیه می دهد

صفحه ۵

والمصنوع من آفات الكاسك

نگاهی به اجرای طرح خودگردانی اقتصادی
سراهای محله از نگاه معتمدان و مدیران محله

درآمدزایی چگونه و با چه هدفی؟

موضوع راه اندازی سَرای محله برای نخستین
 بار در سال ۱۳۸۸ از سوی شورای اسلامی شهر
 تهران مطرح شد.

مؤسسه خیریه دارالاکرام در دوران کرونا
دانش‌آموزان را تنها نگذاشته است

آموزش با «آبا» تعطیل نیست

عدالت آموزشی یکی از مهم ترین موضوعات در حوزه
تعلیم و پژوهش است که زمینه را برای دستیابی به
عدالت اجتماعیه فراهم می کند.

1119

جهت کسب اطلاعات بیشتر و سفارش آگهی با نزدیکترین دفتر قبول آگهی تماس بگیرید

با تبلیغات در دست به هدف بزنید

تیتراژ یک

آغاز بهسازی و بازپیرایی خیابان مجاهدین اسلام

۶۵مترمربع و مقدار لوله گذاری برای آبیاری مکانیزه، ۸۵۶متر طول بوده. همچنین قرار دادن ۴۲۹۰ گلدان درختچه تزئینی، نصب ۷۰ پایه چراغ تزئینی و کاشت ۶۰ اصله درخت پیاس هلندی به همراه رنگ آمیزی ۱۸۰۰ مترمربع استوپر، کافوی برق و مخابرات و علائم راهنمایی و رانندگی از جمله اقدامات انجام شده در این پروژه بوده است.»

به گفته او، پروژه بهسازی و بازپیرایی خیابان مجاهدین اسلام از ۱۵ خرداد شروع شده و ابتدای مردادماه به بهره برداری کامل خواهد رسید.

نخستین زمین چمن مصنوعی ویژه بانوان در منطقه ۷

نخستین زمین چمن مصنوعی ویژه بانوان با حضور معاون هماهنگی و امور مناطق شهرداری تهران، شهردار منطقه ۷، مدیرکل هماهنگی و امور مناطق، معاونان و جمعی از مدیران منطقه ۷، توسط کاپیتان تیم ملی فوتبال بانوان افتتاح شد. شهردار منطقه ۷ در این باره گفت: «زمین چمن مصنوعی منطقه ۷ با هدف توسعه ورزش بانوان و در راستای ارج نهادن به تلاش های بانوان و کسب افتخار در میدان های بین المللی به نام نسیمه غلامی»، کاپیتان تیم ملی فوتسال بانوان، افتتاح شد و نخستین زمین چمن مصنوعی است که به مینی فوتبال بانوان اختصاص می یابد.»

توزیع سبد کالای حمایتی میان کودکان کار

برنامه بازدید از منازل کودکان کار و توزیع سبد کالای حمایتی از سوی معاونت اجتماعی و فرهنگی منطقه ۱۰ با هدف کاهش آسیب های اجتماعی و همچنین حمایت از اقشار آسیب پذیر انجام شد. معاون اجتماعی و فرهنگی شهرداری منطقه با اعلام این خبر افزود: «کارشناسان مرکز پرتو نور سبید هدایت معاونت امور اجتماعی و فرهنگی شهرداری منطقه ۱۰ برای حمایت از خانواده های آسیب پذیر، به ویژه کودکان کار، بازدیدهای مستمر از منازل و وضعیت خانواده های آنها را، به ویژه در این روزهای کرونایی که بیش از همیشه نیاز به آموزش و حمایت دارند، انجام می دهند. آموزش های لازم برای مبارزه با بیماری «کوید-۱۹» و پایش آنها یکی از اقدامات دائمی این کارشناسان برای کودکان کار و خانواده های آنهاست.» حمیدرضا الهپاری در ادامه درباره دیگر اقدامات این مرکز برای تسهیل در نیازهای کودکان کار توضیح داد: «کارشناسان مرکز پرتو با اجرای برنامه های آموزشی و تربیتی در زمینه حقوق کودک، به آنها کمک می کنند تا بتوانند با جریان سازی فکری این کودکان را از آسیب های اجتماعی حفظ کنند.»

افتتاح لیگ حافظه سالمندی

معاون اجتماعی و فرهنگی منطقه ۷ از افتتاحیه ویژه برنامه لیگ حافظه سالمندی با حضور مدیرکل سلامت شهرداری تهران به صورت مجازی در این منطقه خبر داد. «فازت دولتی» با بیان اینکه منطقه ۷ میزبان افتتاحیه لیگ بازی های شناختی دیجیتال ویژه افراد بالای ۶۰ سال بود، اظهار کرد: «لیگ حافظه و اپلیکیشن چلچلیسی از جمله استارت آپ هایی هستند که برای گروه های سنی مختلف کاربرد دارد تا وقتی شهروندان به سن سالمندی رسیدند کمتر به بیماری های حوزه شناختی و حافظه دچار شوند.» در این برنامه، «نصیری»، مدیرکل سلامت شهرداری تهران، با بیان این مطلب که گروه سالمندان از مهم ترین حوزه های هدف اداره کل سلامت شهرداری تهران است، گفت: «هدایت شهری در راستای تحقق شعار تهران؛ شهر دوستدار سالمندان» تلاش کرده برنامه و زیرساخت های مناسبی در حوزه سالمندان اجرا کند.»

تقدیر شهرداری از همسایگان باغ حکیم

یکی از پروژه مهم خردمقیاس محلی در منطقه ۱۰ ساخت بوستان با معماری ایرانی در زمین باغ حکیم در محله بریانک بود. این زمین که مدتی طولانی بلاتکلیف بود، از سوی شهرداری تملک شد و در طول عملیات ساخت بوستان باغ حکیم برای اهالی دردرسهایی به همراه داشت. بعد از پایان این پروژه البته باغ حکیم به یکی از بوستان های

خوب محلی در ناحیه یک مبدل شد و اهالی کوچه «شهید محمدی» که در همسایگی این بوستان قرار دارند، برای صورت و شکیبایی شان در مدت عملیات عمرانی، از سوی شهرداری ناحیه تقدیر شدند. در این مراسم شهردار ناحیه یک و دبیر شورایاری محله بریانک با حضور در منازل اهالی با اهدای گلدان و کارت پستال از آنها قدردانی کردند.

تیتراژ یک

آغاز بهسازی و بازپیرایی خیابان مجاهدین اسلام

۶۵مترمربع و مقدار لوله گذاری برای آبیاری مکانیزه، ۸۵۶متر طول بوده. همچنین قرار دادن ۴۲۹۰ گلدان درختچه تزئینی، نصب ۷۰ پایه چراغ تزئینی و کاشت ۶۰ اصله درخت پیاس هلندی به همراه رنگ آمیزی ۱۸۰۰ مترمربع استوپر، کافوی برق و مخابرات و علائم راهنمایی و رانندگی از جمله اقدامات انجام شده در این پروژه بوده است.»

به گفته او، پروژه بهسازی و بازپیرایی خیابان مجاهدین اسلام از ۱۵ خرداد شروع شده و ابتدای مردادماه به بهره برداری کامل خواهد رسید.

چهره

حجت الاسلام «سجاد صفری»: تعامل با نسل جوان را تقویت کنیم

ورزش رمز سلامتی افراد جامعه است و وظیفه همه فعالان اجتماعی و فرهنگی است که با ترویج ورزش افراد جامعه به خصوص نسل جوان را به سمت و سوی سلامتی، تحرک و پویایی هدایت کنیم.

البته روحانیت نیز در این میان نقش مهمی دارد. این قشر با توجه به مسئولیت فرهنگی، اجتماعی و مذهبی ای که عهده دار است باید در تعاملی سازنده و کارآمد با نسل جوان، الگویی برای آنها باشد. این الگوسازی می تواند با فعالیت در رشته های ورزشی، هنری و حتی اجتماعی و عام المنفعه هم انجام شود.

ایام پیش رو و مساه محرم و صفر فرصت خوبی است تا از منبرهای مساجد این ارتباط و تعامل با نسل جوان را تقویت کنیم

نسل جوان امروز ما نسلی هوشیار و باهوش است که به واسطه فعالیت در شبکه های مجازی نوع نگاهشان به مسائل روز دنیا تغییر کرده. بنابراین، برای بودن کنار این نسل باید از علم کافی برخوردار بود و متناسب با نیازهای آنها در جامعه قدم برداشت.

گزارش خبری

محله تختی صاحب «خانه شهر» شد

خانه شهر محله تختی با حضور عضو تشخیص مصلحت نظام و رئیس ستاد توانمندسازی محله ها کمربخوردار کشور و اهالی محل در سرای محله تختی برای احصای مطالبات مردم از مسئولان گشایش یافت. «علی آقامحمدی» در این مراسم با ابراز خرسندی از افتتاح این خانه در منطقه ۱۲ که منطقه پایلوت در طرح توانمندسازی محله ها کمربخوردار در نظر گرفته شده، گفت: «خوشبختانه اقداماتی که ذیل ستاد توانمندسازی محله ها کمربخوردار با همت همه دستگاه های نظارتی، خبریه ها و ان جی اوها و مشارکت مردم با انتخاب شهرداران کوچه در حال اجراست، سبب شده مطالبات مردم از ناحیه خود آنها به مسئولان انتقال یابد و با این تشریک مساعی، بهبود کیفیت زندگی در این محله ها رخ دهد.» او فرق بنیادی این طرح را با طرح های مشابه، قابلیت اداره محله به دست مردم معرفی کرد و با اشاره به شناسایی ۱۰۱۰ محله کمربخوردار در کشور افزود: «به زودی از افتتاح موردی این خانه های شهر به افتتاح دسته جمعی آنها خواهیم رسید.»

آقامحمدی سرمایه گذاری اصلی در این طرح را سرمایه گذاری برای وقت و زمان مردم دانست و بیان کرد: «مهم ترین برنامهریزی ما متمرکز بر فرصت های گذران اوقات فراغت است و اینکه مردم وقت خود را چگونه صرف می کنند و چه به دست می آورند. در واقع، افراد هر چه مهارت گذران وقت خود را بالاتر ببرند، یعنی ثروتمندند و برنامهریزی برای بررسی شیوه های گذران وقت، جزو یافته های جدید ما در ۶۶ جلسه ای است که تاکنون در ستاد توانمندسازی محله ها کمربخوردار داشته ایم.» این عضو تشخیص مصلحت نظام سپس به تختی به عنوان کسی که با تشخیص زمان و نحوه استفاده از آن توانست از قهرمان مقطعی به قهرمانی که تا ابد زنده است، تبدیل شود، اشاره کرد و گفت: «امیدواریم این طرح در این محله به موفقیت برسد و همه افراد محل، کسبه، جوانان، دانش آموزان، دانشجویان، کارگران و... از طریق اجرای آن با کار جهادی در آبادانی محل خود بکوشند.»

شهردار منطقه ۱۲ در حاشیه این مراسم، ضمن توضیح این مطلب که از ۹ خانه شهری که بانست در منطقه ۱۲ افتتاح شود، رانندازی دو خانه، یعنی خانه شهر محله تختی و خانه شهر محله کوثر، را شهرداری منطقه برعهده گرفته، بیان کرد: «در واقع، رانندازی هر کدام از این خانه ها را با رویکرد هماهنگی همه نهادهای حمایتی و خدماتی، یکی از دستگاه های متولی با کمک سایر اعضای ستاد به عهده می گیرد و این دستگاه ها اعم از کمیته امداد امام خمینی (ره)، هلال احمر، بنیاد احسان و شهرداری منطقه هستند.»

خبر ویژه

منطقه ۶ نیاز مند نوسازی ناوگان حمل و نقل

شهردار منطقه ۶ در نشست هم اندیشی و تبادل نظر با محور بررسی و حل مشکلات مربوط به حمل و نقل و ترافیک منطقه که با حضور «مهدی گلشنی»، مدیرکل حمل و نقل عمومی و امور مناطق و جمعی از معاونان و مدیران هر دو مجموعه در منطقه ۶ برگزار شد، گفت: «منطقه ۶ به عنوان قلب پایتخت و ویرتین شهر تهران شناخته می شود و در حوزه ترافیک و نگهداری آن جایگاه ویژه ای دارد.» مدیرکل حمل و نقل عمومی و امور مناطق معاونت حمل و نقل و ترافیک شهرداری تهران هم

در این نشست گفت: «ما نیازمند ارتباطی منظم و مؤثر با همکارانمان در مناطق هستیم، بنابراین، سعی کردیم به صورت کارگروه هایی که فعالیت مستمر دارند این مهم را ایجاد کنیم و در منطقه ۶ به لطف خدا همکاری تنگاتنگی با معاونت ترافیک این منطقه داریم.» گلشنی با توجه به اینکه یکی از زیرساخت های توسعه در هر منطقه ای توسعه حمل و نقل عمومی است بر لزوم توسعه حمل و نقل عمومی در منطقه ۶ تأکید کرد. او بیان کرد: «یکی از شاخصه های توسعه یافتگی شهرها پیشرفت در بخش حمل و نقل است؛ حمل و نقل پایدار شهری در واقع حرکت روان وسائط نقلیه، تجهیزات هشداردهنده و ترافیکی هوشمند و دستیابی به خیابان کامل است تا مردم با آرامش و امنیت در آن تردد داشته باشند و این اداره کل به کمک مناطق و شرکت های مرتبط گام های خوبی در این خصوص برداشته است.» «تورج فرهادی» در این نشست، بیان کرد: «در منطقه ۶ بیشترین مراکز اداری، درمانی و آموزشی، فرهنگی و هنری مستقر است، لذا توجه به حوزه حمل و نقل و ترافیک و آرام سازی و زیباسازی معابر و ایجاد مبلمان شهری در این منطقه امری ضروری و اجتناب ناپذیر است.» شهردار منطقه ۶ با اشاره به حجم بالای جمعیت سیار در این منطقه به واسطه وجود ادارات دولتی، خصوصی، مکان های آموزشی، تفریحی، نظامی، فرهنگی و... اظهار کرد: «با توجه به اینکه این منطقه ویرتین شهر تهران است، لازم است برای نیازهای شهری، زیرساخت هایی از جمله نوسازی ناوگان حمل و نقل عمومی را پیش بینی کنیم و با سیاست گذاری معاونت حمل و نقل و ترافیک، برنامه های راهبردی را در این خصوص پیش ببریم.» او در ادامه به وضعیت نگهداشت پل های مکانیزه در بزرگراه شهید گمنام و پل مکانیزه میدان شهدای هفت تیر، دیوار صوتی در بزرگراه ها و شبکه معابر اشاره کرد و گفت: «با توجه به وجود بیمارستان هایی از جمله ۵۰۱ ارتش، شریعتی، مرکز قلب، داروخانه های مهم، پادگان ارتش، خطوط مترو و... نگهداری پل های مکانیزه و عادی، معابر و شریان های اصلی و فرعی، تجهیزات و علائم ترافیکی، خط کشی معابر بسیار اهمیت دارد و همکاران در معاونت ترافیک منطقه به طور مستمر با نظارت های میدانی و دوره ای تمام تلاش خود را در این خصوص انجام می دهند تا نقصی در حوزه حمل و نقل عمومی وجود نداشته باشد.»

گزارش خبری

محله تختی صاحب «خانه شهر» شد

خانه شهر محله تختی با حضور عضو تشخیص مصلحت نظام و رئیس ستاد توانمندسازی محله ها کمربخوردار کشور و اهالی محل در سرای محله تختی برای احصای مطالبات مردم از مسئولان گشایش یافت. «علی آقامحمدی» در این مراسم با ابراز خرسندی از افتتاح این خانه در منطقه ۱۲ که منطقه پایلوت در طرح توانمندسازی محله ها کمربخوردار در نظر گرفته شده، گفت: «خوشبختانه اقداماتی که ذیل ستاد توانمندسازی محله ها کمربخوردار با همت همه دستگاه های نظارتی، خبریه ها و ان جی اوها و مشارکت مردم با انتخاب شهرداران کوچه در حال اجراست، سبب شده مطالبات مردم از ناحیه خود آنها به مسئولان انتقال یابد و با این تشریک مساعی، بهبود کیفیت زندگی در این محله ها رخ دهد.» او فرق بنیادی این طرح را با طرح های مشابه، قابلیت اداره محله به دست مردم معرفی کرد و با اشاره به شناسایی ۱۰۱۰ محله کمربخوردار در کشور افزود: «به زودی از افتتاح موردی این خانه های شهر به افتتاح دسته جمعی آنها خواهیم رسید.»

آقامحمدی سرمایه گذاری اصلی در این طرح را سرمایه گذاری برای وقت و زمان مردم دانست و بیان کرد: «مهم ترین برنامهریزی ما متمرکز بر فرصت های گذران اوقات فراغت است و اینکه مردم وقت خود را چگونه صرف می کنند و چه به دست می آورند. در واقع، افراد هر چه مهارت گذران وقت خود را بالاتر ببرند، یعنی ثروتمندند و برنامهریزی برای بررسی شیوه های گذران وقت، جزو یافته های جدید ما در ۶۶ جلسه ای است که تاکنون در ستاد توانمندسازی محله ها کمربخوردار داشته ایم.» این عضو تشخیص مصلحت نظام سپس به تختی به عنوان کسی که با تشخیص زمان و نحوه استفاده از آن توانست از قهرمان مقطعی به قهرمانی که تا ابد زنده است، تبدیل شود، اشاره کرد و گفت: «امیدواریم این طرح در این محله به موفقیت برسد و همه افراد محل، کسبه، جوانان، دانش آموزان، دانشجویان، کارگران و... از طریق اجرای آن با کار جهادی در آبادانی محل خود بکوشند.»

شهردار منطقه ۱۲ در حاشیه این مراسم، ضمن توضیح این مطلب که از ۹ خانه شهری که بانست در منطقه ۱۲ افتتاح شود، رانندازی دو خانه، یعنی خانه شهر محله تختی و خانه شهر محله کوثر، را شهرداری منطقه برعهده گرفته، بیان کرد: «در واقع، رانندازی هر کدام از این خانه ها را با رویکرد هماهنگی همه نهادهای حمایتی و خدماتی، یکی از دستگاه های متولی با کمک سایر اعضای ستاد به عهده می گیرد و این دستگاه ها اعم از کمیته امداد امام خمینی (ره)، هلال احمر، بنیاد احسان و شهرداری منطقه هستند.»

۵

هزار موزاییک خشتی در منطقه ۷ برای القای حس خوب زندگی با طرح گلیم نقاشی شدند.

۱۵

کار آفرین در کارگاه های اشتغالزایی مرکز رویش منطقه ۱۲ در زمینه های خیاطی، چرم دوزی، تهیه و فروش نوشت افزار، کتربینگ و آشپزخانه داری فعالند.

۱۱

مورد خط کشی گذرگاه عابر پیاده و خط کشی محل پارکینگ ویژه توان یابان و نیز خط کشی محوری در مسیر شمال به جنوب و بالعکس بزرگراه شهید نواب صفوی، حد فاصل خیابان آزادی تا خیابان قزوین در منطقه ۱۰، از سوی معاونت حمل و نقل ترافیک انجام شد.

۱۲

پلک قدیمی در خیابان ولیعصر مرمت و بهسازی شد.

۶۵

درصد ادارات دولتی و خصوصی منطقه ۱۱ مجری تفکیک از مبدا زیالهما

یادداشت

زهرا نژادبهرام
عضو شورای اسلامی شهر

شورایاران؛ بازوی مدیریت کلانشهر تهران

شورایاری ها حلقه ارتباط مردم و مسئولان هستند. این نهاد با اعتمادسازی هایش در محله و میان مردم باعث شد تا محل رجوع بسیاری از اهالی باشد؛ اتفاق مثبتی که در مسیر استفاده از نظر مردم و شناسایی نیازهایشان در اجرای پروژه ها و طرح های شهری و ارتقای کیفیت زندگی شهروندان و تصمیم گیری ها روی داد. شورایاری یک نهاد مردمی و محلی است و هدف از تشکیل آن برقراری ارتباط سازمان یافته مردم از طریق نمایندگانشان و استفاده از قدرت و توان آنها در بهبود کیفیت زندگی شهری است. نقش شورایاران به عنوان ذینفعان برای اداره کلانشهر تهران بر کسی پوشیده نیست، چراکه بسیاری از پروژه ها و طرح هایی که در سال ۱۳۹۹ و از ابتدای سال جاری تاکنون در شهر تهران اجرا شد با کمک به این ترتیب، می توان گفت تشویق مردم به اداره امور شهر و ایجاد حس مسئولیت پذیری نقشی اثرگذار در کیفیت زندگی شهروندی و مدیریت شهری نوین دارد.

به عبارت بهتر، رویارویی با مسائل و مشکلاتی که شهرهای امروز جهان با آن درگیرند، تنها با بهره گیری درست و بهینه از توان و استعداد های شهروندان در قالب برنامه های مشارکتی قابل دستیابی است. شورایاران در محله با فراهم کردن زمینه های اعتماد اهالی و دعوت آنها به مشارکت در فعالیت های اجتماعی به آنها فرصت سهیم شدن در اداره امور شهری را که در آن زندگی می کنند می دهند و همین موضوع زمینه های تبدیل تهران به شهری زیست پذیر را فراهم می کند. امید است که مجلس شورای اسلامی با اجرای طرح دوفوریتی، راهکاری حقوقی برای حل اختلاف نظر ها در مورد فعالیت شورایاران بیابد و باعث رفع مشکلات موجود در مسیر ادامه فعالیت شورایاری ها شود و دغدغه تعطیلی و عدم فعالیت آنها را کنار بزند.

خبر

هفته بدون کیسه های پلاستیکی

برنامه های هفته بدون پلاستیک در میدان های میوه و تره با هدف آگاه سازی شهروندان از مخاطرات استفاده از کیسه های پلاستیکی و مصارف جایگزین آنها برگزار شد.

شهردار منطقه ۱۱ با اشاره به نهادهای سازی الگوهای فرهنگی در زمینه کاهش استفاده از کیسه های پلاستیکی در بین شهروندان گفت: «برنامه های هفته بدون پلاستیک با همکاری و مشارکت معاونت امور اجتماعی و فرهنگی و معاونت خدمات شهری و محیط زیست با هدف تقویت احساس مسئولیت پذیری اجتماعی شهروندان نسبت به محیط زیست محل زندگی خود، آموزش و آگاهی بخشی به شهروندان و همچنین تغییر رفتار شهروندی در مصرف و جایگزینی کیسه های پارچه ای به جای کیسه های پلاستیکی در محله ها اجرا شد.»

آشنایی با ۳ شهروند دوستدار طبیعت
در منطقه ۷

محلہ سبز م آرزوست

» معصومه حق جو

◀ دی‌ماه سال گذشته بود که شهرداری تهران بوش از تقای فرهنگ آپارتمان‌نشینی را در همه محله‌های مناطق ۲۲گانه با مشارکت و همکاری شهروندان آغاز کرد. این بوش که در سه حوزه قوانین و حریم خصوصی، همسایگی و مشارکت و محیط‌زیست با تأکید بر مدیریت و کاهش پسماند در حال اجراست، قصد دارد در رفتارهای شهروندان تغییر ایجاد کند. بوش در منطقه ۷ هم در قالب‌های مختلف همچون اجرای دیوار سبز و برنامه‌های مختلف فرهنگی و هنری و راه‌اندازی کارناوال عروسکی برای حفاظت از محیط‌زیست و معرفی شهروندان نمونه در این زمینه در حال اجراست. به همین بهانه، سراغ سه هم‌محله‌ای دوستدار محیط‌زیست که در این بوش مشارکت دارند، رفتیم تا از نحوه فعالیت و اقداماتشان در محله بگویند. ▶

اسماعیل اسماعیلی

تشویق همسایه‌ها به تفکیک زباله از مبدأ

یکی از هم‌محله‌ای‌هایی که حضور پررنگی در مدیریت و کاهش پسماند دارد «اسماعیل اسماعیلی» کارشناس ارشد محیط‌زیست است. چنان که خودش می‌گوید، با توجه به ارتباط رشتناش با محیط‌زیست، تا جایی که وظیفه شهروندی‌اش اجازه می‌دهد، سعی می‌کند با تذکر به همسایه‌ها آنها را از وظایف محیط‌زیستی‌شان آگاه کند. «یکی از کارهایی که انجام می‌دهم مربوط به تفکیک زباله از مبدأ و گذاشتن زباله‌ها در ساعت مقرر در مخازن زباله است. علاوه بر اینکه خودم به این دو مورد عمل می‌کنم، همسایه‌ها را هم به این کار تشویق کرده‌ام. متأسفانه برخی شهروندان به گونه‌ای رفتار می‌کنند که به نظر می‌رسد محیط‌زیست از محلی که در آنجا زندگی می‌کنند جداسست. نمونه‌اش گذاشتن زباله پای درختان یا زیر تیر چراغ‌برق است. بارها دیده‌ام که کیسه‌های زباله پای چنارهای مقابل ساختمان‌ها رها شده است. تذکر می‌دهم و گاهی هم پیش آمده که کیسه زباله را مقابل منزل کسی که این کار را انجام داده گذاشتام که خوشبختانه این کار حالت بازدارنده داشته.»

اسماعیلی معتقد است اگر همه در زمینه تفکیک پسماند همکاری کنند می‌توان برای کشور ارزآوری کرد: «بنا به شغل، شرکت‌های مختلفی را در خارج از کشور دیدم که زباله‌ها را اسباب می‌کنند و شست‌وشو می‌دهند و بعد از قرار دادن داخل کیسه‌های بزرگ یک‌تنی و بسته‌بندی به‌عنوان مواد اولیه، برای ساخت کیسه زباله و مانند آن مورد استفاده قرار می‌دهند. در کشور خودمان هم می‌توان به‌عنوان کالای صادراتی از پسماندها استفاده کرد. این کار با ارزآوری همراه است و اگر به‌صورت صحیح سازماندهی شود، مسلماً سود زیادی دارد. اگر شهروندان آگاه شوند که پسماند نوعی سرمایه است و باید به چرخه تولید باز گردد، مسلماً در تفکیک پسماند بیشتر مشارکت می‌کنند.»

این هم‌محله‌ای در پام ساختمانی که در آن سکونت دارد اقدام جالبی انجام داده است: «در کنار فعالیت‌های محیط‌زیستی‌ام، باغچه‌ای در بام ساختمان درست کردم تا پسماندهایی مانند پوست میوه را بعد از خشک کردن در فضای باز به‌عنوان کمپوست برای باغچه استفاده کنم. فرزندانم را هم در همین ستین کودکی به این کار تشویق کرده‌ام و آنها هم در این راه در کنارم هستند. به فرزندانم آموزش داده‌ام که پلاستیک و شیشه و کاغذ نوعی ثروت است و باید به چرخه بازیافت برگردد. هیچ یک از اعضای خانواده‌ام پوست میوه‌ها را دور نمی‌ریزند. پلاستیک و شیشه را هم در پلاستیک جداگانه کنار مخزن زباله قرار می‌دهیم.»

او درباره مشارکت همسایه‌ها در این بوش و به‌خصوص در حوزه مدیریت پسماند می‌گوید: «همسایه‌ها آن‌طور که انتظار می‌رود مشارکت ندارند. مدتی قبل از سرای محله عباس‌آباد برای جلب مشارکت شهروندان در تفکیک پسماند به ساختمان ما مراجعه و درخواست کردند پسماندهای قابل بازیافت مانند پلاستیک و شیشه و کاغذ را در سطلی که در اختیار ما قرار می‌دهد، بریزیم تا یک روز مشخص در هفته جمع‌آوری شود. حتی اعلام شد که همسایه‌ها می‌توانند پسماندهای خشک را به بوستان اندیشه ببرند و به جای آن گل و گیاه رایگان دریافت کنند. اما میزان استقبال بسیار ضعیف بود.»

منوچهر عابدزادگان

زیباسازی محل کسب با کاشت گل و گیاه

«منوچهر عابدزادگان» یکی دیگر از دوستداران طبیعت است که قبلاً در حوزه فضای سبز شهرداری منطقه ۷ فعالیت داشته است. علاقه زیادی به گل و گیاه دارد و جلو محل کسب خود را با کاشت گیاهان زیبا کرده است. او می‌گوید: «اینکه دیگران از مشاهده فضای سبز جلو مغازه لذت می‌برند، بیشتر به این کار تشویق می‌کند. در حیاط منزل هم درخت مو، گل‌های نسترن، هفت‌ترنگ ... کاشته‌ام. با اینکه مستأجرم، گل‌ها و گیاهان را با عشق می‌کارم تا خاطره خوبی برای کسی که بعداً در اینجا ساکن می‌شود، باقی بگذارد. من باور دارم که ابتدا باید از خودمان شروع کنیم. اگر هر شهروند مسئولی

محمد رضا فروهش طهرانی

عضو پویش رفتگران طبیعت

«محمد رضا فروهش طهرانی»، یکی از قدیمی‌های محله، مدت‌هاست در بوش رفتگران طبیعت فعالیت دارد. او می‌گوید: «فعالیت من و دوستانم در گروه رفتگران طبیعت جنبه آموزشی دارد. به‌صورت گروهی به پارک‌ها و بوستان‌ها و مکان‌های عمومی و تفریحی می‌رویم و بدون اینکه به شهروندان تذکر بدهیم زباله‌هایی را که در اطراف ریخته‌اند، جمع‌آوری می‌کنیم. چنین بوش‌هایی می‌تواند آغازی برای فرهنگسازی منسجم و اصولی باشد.»

این هم‌محله‌ای ادامه می‌دهد: «از چندین سال قبل آموزش تفکیک پسماندتر و خشک را به‌صورت خودجوش از همسایه‌ها شروع کرده بودم. روزهای سه‌شنبه که خودرو جمع‌آوری مواد بازیافتی با پخش ملودی مراجعه می‌کرد، شهروندان به این روال عادت کرده بودند و پسماندهایی را که طی هفته جمع‌آوری شده بود به آنها تحویل می‌دادند.»

به گفته او، متأسفانه این‌روال بعد از مدتی متوقف شد: «غلب کارهایی که با شور و شوق آغاز می‌شود، مانند همین بوش همسایه هم و مدیریت و کاهش پسماند، کم‌کم جامی افتد و رواج پیدا می‌کند. اما بعد از مدتی با تغییر مسئول در سازمان‌های مربوطه به فراموشی سپرده

گفت‌وگو با کار آفرین مرکز
کوثر منطقه ۷ که برای زنان زیادی
شغل ایجاد کرده است

سفالگری به انسان آرامش وروحیه می‌دهد

» شقایق عرفی‌نژاد

◀ مراکز کوثر در هر منطقه از تهران راه‌اندازی شده‌اند تا محلی برای مهارت‌آموزی زنان سرپرست خانوار باشند و امکان اشتغال را برای آنها ایجاد کنند. در منطقه ۷ هم دو مرکز کوثر، یکی در ابتدای خیابان خواجه‌نصیر و دیگری هم در نزدیکی باغ‌موزه قصر، فعالیتند. در این مراکز افرادی مشغول فعالیتند که هم کار خود را پیش می‌برند و هم برای دیگران و از جمله زنان سرپرست خانوار شغل ایجاد می‌کنند. «آزاده حقایقی» یکی از آنهاست که در مرکز کوثر خیابان خواجه‌نصیر سفالسازی می‌کند و این هنر را به دیگران هم آموزش می‌دهد. ▶

آزاده حقایقی دانش‌آموخته معماری داخلی با گرایش مجسمه‌سازی است. در این زمینه صاحب تجربه است و از آنجا که به نقش‌برجسته هم علاقه داشته، آن را هم پی گرفته و پیش استادان مختلف دوره دیده و حالا حدود ۲۵ سال است تجربه سفالگری دارد. اکنون تخصص او ساخت تابلوهای بزرگ نقش‌برجسته در ابعاد ۱۰ یا ۱۵ متر است که در دیوارهای مترو نظیرش را دیده‌اید و به آن «فرسک» گفته می‌شود. حقایقی می‌گوید: «این کار در ردیف کارهای صنعتی است و تخصصی محسوب می‌شود که باید دوره کامل آن را طی کنید تا بتوانید انجامش دهید.»

آثار فرسک

بر دیوار مجتمع‌های مسکونی

آثار فرسک او که به همراه گروهش آن را تولید می‌کند، در لابی مجتمع‌های مسکونی یا در پارگرد پله‌ها و یا سردر و نمای آنها نصب

سفال شروع می‌شود و بعد روی سفال طرح می‌اندازیم و فرم‌ش می‌دهیم. در مرحله بعد کار خشک می‌شود و پشتش را خالی می‌کنیم و به کوره می‌رود. بعد از کوره هم سنباده می‌خورد و نصب می‌شود.»

کرونا ریشه کن شود

کارمان گسترده‌تر می‌شود

در کارگاه او پنج نفر مشغول آموزش‌شدن و هشت نفر هم به‌طور ثابت با او کار می‌کنند. هرچند کرونا تولید را محدود کرده و تعداد نفرات را پایین آورده است: «تا پیش از کرونا بیست نفر در کارگاه با من بودند و آموزش می‌دیدند. اما حالا کار به‌صورت شیفتی پیش می‌رود. یعنی قرار می‌گذاریم که هر روز دو یا سه نفر به کارگاه بیایند و روز دیگر هم دو یا سه نفر دیگر حضور داشته باشند. این‌طور سعی می‌کنیم خطر کرونا را کمتر کنیم. اما مطمئناً زمانی که کرونا ریشه‌کن شود، کارمان بسیار گسترده‌تر می‌شود و هنرجویان بیشتری خواهیم گرفت و کارها را صادر هم می‌کنیم. مطمئناً مثل قبل از کرونا تعدادمان آنقدر زیاد می‌شود که باید ۱۰ نفر صبح کار کنند و ۱۰ نفر بعدازظهر.»

کاری که آرامش بخش است

حقایقی از اشتیاق این افراد به کاری که یاد گرفته‌اند و شغلی که برایشان ایجاد شده، هم می‌گوید: «کاری که من آموزش می‌دهم و خانم‌ها یاد می‌گیرند، کار هنری است. بنابراین به آن علاقه پیدا کرده‌اند. کار با گل آرامش‌بخش است و از نظر روحی به افراد کمک می‌کند، اساساً فرایندی به اسم گل‌درمانی وجود دارد که افراد با کار روی گل و دست زدن به آن آرامش پیدا می‌کنند. کسانی هم که در اینجا با من کار می‌کنند، حس خوبی از کار با گل و چرخ سفالگری دارند. حتی زمانی که کار نیست و سفارش نداریم، باز برای دل خودشان و حال روحی بهتر به کارگاه می‌آیند و کار می‌کنند.»

بعضی از هنرجویان فقط این حرفه را یاد می‌گیرند و بعضی هم بعد از فراگرفتن با خود او همکاری می‌کنند: «بعضی مواقع سفارش‌هایی در ابعاد بزرگ ۵۰ تا ۶۰متر دریافت می‌کنیم و تعداد بیشتری در زمان بیشتر مشغول به کار می‌شوند و درآمد خوبی هم دارند. ساعت کار هم دست خودشان است و بنا به ساعتی که روی پروژه کار می‌کنند، درآمد کسب می‌کنند. بعضی نمی‌توانند بیشتر از ۲ ساعت وقت بگذارند و عده‌ای هم بیشتر و از صبح تا بعدازظهر فعالیت می‌کنند.»

حقایقی از محیط دوستانه در کارگاه می‌گوید: «پیش از کرونا دور هم جمع می‌شدیم، چای می‌خوردیم، حرف می‌زدیم و کار می‌کردیم. به همین دلیل، فشارکاری روی کسی نیست. اما هم امیدواریم خیلی زود به دورانی برگردیم که می‌توانستیم بدون نگرانی کنار هم کار کنیم.»

کار با بچه‌ها

علاوه بر زنان، کودکان هم در این کارگاه‌ها آموزش می‌بینند. حقایقی از اشتیاق آنها برای کار با گل می‌گوید: «بچه‌ها کار با چرخ و گل را خیلی دوست دارند. به آنها یاد می‌دهم جاشمی یا کاسه درست کنند. تعدادی از آنها بچه‌ها یا نوه‌های خنم‌هایی هستند که با هم کار می‌کنیم. گاه آنها را با خودشان می‌آورند و آنها هم سفالگری را یاد می‌گیرند.»

چالش قانونی جایگاه و انتخابات شورایاری در گفت‌وگو با نمایندگان مجلس، اعضای شورای شهر و قضات دادگستری

این گره به دست قانونگذار باز می‌شود

فاطمه عسکری نیا

◀ با رأی دیوان عالی اداری در پی استعلام سازمان بازرسی کل کشور، انتخابات شورایاری‌ها غیرقانونی و ابطال اعلام شد و زمزمه‌های انحلال پارلمان‌های محلی در تهران پیچید. باور این خبر برای آنها که طی ۲۰ سال گذشته سعی کرده بودند تا نهال شورایاری‌ها را تقویت و امکان و زمینه‌های توسعه محلی را فراهم کنند، سخت بود. در طول سال‌های گذشته همواره مدیران و کارشناسان شهری جلب مشارکت مردم در اداره امور شهر آن هم از کانال شورایاری‌ها را امری اجتناب‌ناپذیر برای شهر تهران دانسته و معتقدند شورایاران محله ناظران داوطلب و مردمی بر روند اجرای پروژه‌های توسعه شهری هستند. حال بعد از گذشت ۲۰ سال از فعالیت شورایاری‌ها با اینکه پیش‌بینی می‌شد خلایق قانونی برگزاری انتخابات روزی دامنگیر این نهاد مردمی شده و قطار شورایاری‌ها را از حرکت باز می‌دارد، شهروندان می‌توانند قضاوت کنند و به کارنامه خدمتگزاران خود در شهرداری منطقه صادقانه و به دور از جناح‌بندی‌های سیاسی نمره بدهند اما کسی این هشدار را جدی نگرفت. کارشناسان شهری معتقدند تجربه سال‌های گذشته فعالیت شورایاران ثابت کرده است که جلب مشارکت شهروندی در اداره امور شهری و ارتقای کیفیت زندگی در محله‌ها در سایه نهاد شورایاری در هر محله و منطقه سرعت بیشتری به روند امور و شکوفایی شهر می‌دهد و بهتر است قانونگذاران با اصلاح نواقص قانونی مانع از حذف کامل شورایاری‌ها شوند و هویت این نهاد مردمی را در شهر تهران تثبیت کنند. در این گزارش اعضای شورای شهر، نمایندگان منتخب مجلس شورای اسلامی و قضات دادگستری در این باره نظر می‌دهند. ▶

پرویز سروری

عضو شورای اسلامی شهر تهران:

مشکل قانونی انتخابات شورایاری‌ها برطرف شود

«پرویز سروری» منتخب مردم تهران در ششمین دوره شورای اسلامی شهر تهران، از نخستین افرادی بود که به انحلال شورایاری‌ها پیرو رأی دیوان واکنش نشان داد: «تحقق شعار محله‌محوری و توسعه محلی تهران صرفاً در سایه مشارکت شهروندان و در قالب شورایاری‌ها شدنی است. تهران امروز برای پیشبرد اهداف توسعه شهری خود نیازمند مشارکت مردم است و این جلب مشارکت تنها در سایه معتمدان محله‌ها و اعضای شورایاری‌ها امکان‌پذیر است.»

او معتقد است که «شورایاری ما را به دل محله‌ها می‌برد و با توجه به نقش پررنگ آنها در اداره امور محله‌ها، باید رفع مشکل قانونی انتخابات شورایاری‌ها در اولویت کار شورای‌شهر، مجلس شورای اسلامی و مدیریت شهری قرار بگیرد. ما باید با هماهنگی مجلس، مشکل قانونی شورایاری‌ها را برطرف کنیم. در حال حاضر، قوه قضاییه حکم داده و ما از نظر قانونی نمی‌توانیم کاری انجام دهیم و باید مشکل قانونی انتخابات رفع شود.»

سروری از شورایاری‌ها به‌عنوان بلندگویی نیازهای مردم محله‌های مختلف یاد می‌کند و می‌گوید: «در سایه مشارکت و همراهی شورایاری‌ها، طی سال‌های گذشته اتفاقات خوبی در محله‌های شهر روی داده که مهم‌ترین آن توزیع عادلانه اعتبارات و اجرای پروژه‌هایی متناسب با نیاز هر محله بوده است. بنابراین، باید با حل مشکلات این نهاد زمینه بهره‌مندی از این ظرفیت را در محله‌ها فراهم کنیم و با کمک مردم، شهر را به سمت توسعه و آبادانی پیش ببریم.»

سید آرش حسینی میلانی

عضو شورای اسلامی شهر تهران:

نقش شورایاری‌ها در انعکاس نیازهای هر محله قابل انکار نیست

شورایاری‌ها ریشه در اصل هفتم قانون اساسی دارند و به‌عنوان نهادی غیردولتی، غیرسیاسی و داوطلبانه اواخر دهه ۷۰ از دل نگاه به ساختار مشارکتی و پایین به بالای مدیریت شهری متولد شد. «سید آرش حسینی میلانی»، عضو شورای اسلامی شهر تهران، با اشاره به این مطلب می‌گوید: «شورایاری‌ها نقش غیرقابل انکاری در انعکاس نیازهای محله‌ها و همچنین شناسایی آسیب‌ها و کمبودهای آنها به مدیریت شهری و ایجاد و تقویت حس شهروندی به مثابه شاخصی از معیارهای سرمایه اجتماعی داشته‌اند.»

او با بیان اینکه اصل هفتم قانون اساسی به شکل صریح بر نقش شوراهای از جمله شوراهای محلی در تصمیم‌گیری و اداره امور تأکید دارد، می‌افزاید: «مقامات عالی نظام سیاسی هم از گذشته تا امروز بر مشارکت شهروندان در مدیریت شهر و کشور تأکید داشته‌اند و همه ایمان داریم که اداره امور شهر بدون مشارکت شهروندان راه به جایی نخواهد برد.»

به اعتقاد او، حکم اخیر دیوان عدالت اداری که بر اساس شکایت سازمان بازرسی کل کشور درباره برگزاری انتخابات شورایاری‌ها در شهر تهران صادر شده، جز کند کردن حرکت پویای ایجاد شده در روند رو به رشد مدیریت شهری و کمرنگ کردن نقش مردم عایدی دیگری برای شهر ندارد.»

اقبال شاکری

نماینده مردم تهران در مجلس شورای اسلامی:

شورایاران مجبری نیستند فقط ناظرند

از آنجا که شورایاران هیچ مسئولیت حاکمیتی را عهده‌دار نیستند و اختیار تصویب و نقض هیچ قانونی را هم ندارند، ضرورتی به برگزاری انتخاباتشان توسط وزارت کشور هم نیست. این نهاد مردمی صرفاً با هدف اجرای بهتر وظایف مدیریت شهری به شورای‌شهر کمک می‌کند. نماینده مردم تهران در مجلس شورای اسلامی، با تأکید بر این مهم، رأی دیوان و اشکال وارده بر انتخابات شورایاری‌ها را نقد می‌کند و می‌گوید: «شورایاری تنها نهادی است که شورای‌شهر برای انجام مأموریت‌ها و خدمت به شهروندان به رسمیت می‌شناسد؛ نهادی مشکل از نمایندگان و معتمدان هر محله که براساس قانون شوراهای می‌تواند برای انجام فعالیت‌های انجمن، تشکیلات، کارگروه و... تشکیل دهد و این اقدام هیچ منع قانونی ندارد، چراکه تمامی این فعالیت‌ها در راستای نظارت بر عملکرد شهرداری و با هدف اجرای بهتر وظایف مدیریت شهری و کمک به شورای‌شهر در پیشبرد مأموریت‌هایش است.

«اقبال شاکری» با بیان اینکه انتخابات شورایاری‌ها فقط به این منتخبان اختیار می‌دهد که در انجام امور مدیریت شهری نقش داشته باشند، هرچند در این اواخر فعالیتشان تضعیف شده است، می‌افزاید: «شورای‌شهر برای انتخاب شورایاران می‌تواند افرادی را از محله‌های تهران به مردم معرفی کند، اما انتخاب آنها به خود مردم واگذار شده و این عمل، احترام به شهروندان بوده و نمونه توسعه مردم‌سالاری دینی تا محله است. معتقدم فعالیت در شورایاری‌ها کار روزی بسیار خوبی است و افراد را برای حضور و به‌عهده داشتن مسئولیت در شورای‌شهر و مجلس آماده می‌کند. من، به‌عنوان نماینده مردم تهران در مجلس شورای اسلامی، به‌طور حتم این موضوع را در مجمع نمایندگان تهران مطرح می‌کنم و آن را پیگیری خواهیم کرد.»

مجید فراهانی

عضو شورای شهر تهران:

مؤثر در تعیین سرنوشت توسعه شهر

«مجید فراهانی» هم در طول سال‌های حضور در شورای اسلامی شهر تهران همواره کوشیده از طریق هم‌اندیشی با شورایاران محلات، رفع مشکلات مردم را در محله‌های مختلف تهران دنبال کند. او می‌گوید: «شورایاری‌ها بازوی یاریگر شورای اسلامی شهر تهران در تعیین سرنوشت توسعه شهری پایتخت هستند. نمایندگانی برخاسته از میان مردم که به جهت تسلط بر شرایط فرهنگی و اجتماعی محله‌ها و آشنایی با مسائل و مشکلات اولویت‌دار هر محله و انتقال آنها به شورای شهر، بستر هم‌اندیشی برای حل این مشکلات و پیشبرد محله‌ها به سمت توسعه و آبادانی را فراهم می‌کنند.»

او با تأکید بر ارائه گزارش‌های کارشناسانه و دقیق از وضعیت محله‌ها و مناطق توسط شورایاران به نمایندگی از به‌عنوان پارلمان‌های محلی جزء لاینفک اداره امور شهری مردم می‌گوید: «این کار به شورای‌شهر کمک کرده تا بدون صرف وقت و هزینه بسیار گزارش‌های دقیقی از وضعیت هر محله تهران در اختیار داشته باشند.»

شورایاری‌ها از گذشته تاکنون

سال ۱۳۷۸ بود که تشکیل شورایاری‌ها به تصویب اعضای نخستین دوره از شورای اسلامی شهر تهران رسید و با تلاش کمیسیون فرهنگی - اجتماعی شورا و جلب مشارکت مردم برای شرکت در انتخابات پارلمان‌های محلی تهران، سرانجام نخستین انتخابات شورایاری‌ها به‌صورت پایلوت در ۱۰ محله پایتخت اجرایی شد و محله جوانمرد قصاب در منطقه ۲۰ نخستین محله‌ای بود که شاهد تشکیل شورایاری در دل خود بود. کم‌کم تعداد محله‌های برخوردار از شورایاری افزایش یافت. همه چیز داشت خوب پیش می‌رفت تا اینکه شورای اول شهر تهران منحل و نهاد شورایاری در همان روزهای نخست یتیم شد.

دوره دوم: دوره طلایی شورایاری‌ها

شورای اسلامی دوم که روی کار آمد مردم محله‌ها مشتاق‌تر از قبل برای مشارکت در انتخابات شورایاری‌ها به میدان آمدند. به همین علت بود که در دور دوم ۳۷۱ محله شهر تهران شاهد برگزاری انتخابات شد. یکی از اقدامات خوبی که در این دوره توسط شورایاری‌ها دنبال شد، اعلام ۱۰ اولویت از هر محله برای شناسایی مشکلات اصلی شهر بود. شاید این دوره طلایی‌ترین دوره فعالیت شورایاری‌ها بود، آن هم با تلاش نمایندگانی که ذره‌بین به دست گرفتند و با شناسایی مشکلات هر محله و پیگیری آن از طریق ستاد شورایاری‌ها و شورای اسلامی شهر تهران، جای‌جای این شهر را به کارگاه‌های عمرانی تبدیل کردند.

توسعه شورایاری‌ها در دوره سوم

در دوره سوم تعداد محله‌های برخوردار از شورایاری به ۳۷۴ محله رسید و نقش شورایاران به‌عنوان نمایندگان مردم و چشم‌های نظارتی شورای اسلامی شهر تهران به روند پروژه‌های اجرایی باعث شد تا جایگاه شورایاران بیش از پیش در جامعه تبیین شود. سوسمین دوره انتخابات شورایاری‌ها البته در نوع خودش ویژه بود. پررنگ شدن نقش شورایاران در محله‌ها باعث شد تا خیلی‌ها لای چرخ انتخابات شورایاری‌ها چوب بگذارند. به خاطر همین مانع ترانشی‌ها بود که انتخابات در یکی از روزهای جمعه که اتفاقاً همزمان با ماه مبارک رمضان هم بود، برگزار شد. البته در این دوره اتفاقات خوبی هم افتاد، مثل تصویب اجرای طرح مدیران محلات.

در دوره چهارم، شورایاری‌ها تخصصی‌تر شدند

در دوره چهارم، شورایاری‌ها فعالیت خود را با کاهش تعداد محله‌ها برخوردار از شورایاری از ۳۷۴ محله به ۲۵۴ محله شروع کردند، اما قدرتمندتر از دوره‌های پیشین. در این دوره که شورایاری‌ها شاهد تثبیت جایگاه واقعی خود در محله‌ها بودند در مسیر تخصصی شدن فعالیت‌ها گام برداشتند و بستر ایجاد کارگروه‌های تخصصی محله‌ها برای حل اصولی مشکلات هر محله فراهم شد.

مرحله پنجم و جوانگرایی

کم‌کم شورایاری‌ها داشتند خودشان را به قله موفقیت‌ها در محله‌ها می‌رساندند که انتخابات دوره پنجم با هزار فراز و نشیب شروع شد. فیلترهایی چون برخورداری از سواد و جوانگرایی در محله‌ها باعث شد تا پای جوانان نیز به این نهاد مردمی باز شود. نقایص قانونی شورایاری‌ها متأسفانه باعث شده تا در حال حاضر این دوره آخرین دوره کاری شورایاری‌ها محسوب شود.

نگاهی به اجرای طرح خودگردانی اقتصادی
سراهای محله از نگاه معتمدان و مدیران محله

درآمدزایی چگونه و با چه هدفی؟

◀ موضوع راهاندازی سرای محله برای نخستین بار در سال ۱۳۸۸ از سوی شورای اسلامی شهر تهران مطرح شد. در برنامه توسعه دوم تهران، وجود مکانی که فعالیت‌های محلی در آنجا پیگیری و اجرا شود احساس می‌شد. واگذاری امور اجرایی هر محله به اهالی آن و بهره‌گیری از ظرفیت‌های محلی، به‌ویژه نیروی جوان، از مهم‌ترین اهداف راهاندازی سراهای محله‌ها در شهر تهران بود. در واقع، سراهای محله‌ها و کارکرد آنها پیش‌زمینه‌ای برای کاهش آسیب‌های اجتماعی، ارتقای فرهنگ و حقوق شهروندی، رسیدگی بیشتر به مشکلات شهروندان، ترویج سبک زندگی بهتر و ارائه مشاوره‌های خانوادگی است. با توجه به کارکرد نهاد شوراییاری و حضور آنها در محله‌ها و در کنار اهالی، مسئولیت نظارت و اجرای برنامه‌های فرهنگی، اجتماعی و ورزشی در سرای محله بر عهده شوراییاری‌ها بود. اما چندی است که معاونت اجتماعی و فرهنگی مناطق عهده‌دار مسئولیت نظارت و فعالیت و اجرای برنامه‌های سراهای محله‌هاست. همچنین واگذاری اجرای برنامه‌ها و مدیریت سرای محله به پیمانکاران و استفاده از درآمد آن برای تأمین نیازهای محلی اجرای برنامه‌های فرهنگی و اجتماعی متناسب با نیاز اهالی هر محله گزینده‌ای است که به تازگی روی کاغذ آمده است، هرچند اجرای آن هنوز به‌طور رسمی قطعی نشده. به این بهانه، سراغ تعدادی از دبیران شوراییاری و مدیران محله‌های پهنه مرکزی رفتیم و نظر آنها را درباره این تغییرات جویا شدیم. ▶

جاذبه‌های درآمدزایی، آفت توسعه محلی

سراهای محله در نخستین دوره فعالیت تحت عنوان انجمن معتمدان محله کارشان را در شهر تهران آغاز کرد. این انجمن متشکل از ریش‌سفیدان و معتمدانی بود که حرفشان در میان مردم محله خریدار داشت. اداره‌سراهای محله زیر نظر این انجمن تأمین می‌شد برای اهالی هر محله ایجاد کرده بود تا در محله‌های کم‌برخوردار همه اهالی یک محله بتوانند از خدمات آموزشی، فرهنگی و تفریحی آن بهره‌مند باشند، چراکه تمامی هزینه‌های آموزشی و خدماتی که در سراهای محله ارائه می‌شد، براساس شاخصه‌هایی چون فرهنگ غالب و وضعیت اقتصادی اهالی آن محله بود. این در حالی است که امروز با واگذاری سراهای محله به حوزه معاونت اجتماعی شهرداری‌های نواحی، فعالیت‌های این بخش از زیر نظر شوراییاری خارج و به بخش دولتی واگذار

شهاب دولت‌خا
شورایار محله عباسی

شد. علت اصلی این واگذاری را هم باید در جاذبه‌های درآمدزایی سراها برای شهرداری جست‌وجو کرد، چراکه طبق قانون، اداره تمامی زیرساخت‌ها و ظرفیت‌های محلی اعم از پارکینگ‌ها، بوستان‌ها، زمین‌های بازی و... در محله باید زیر نظر شوراییاری‌ها که ناظر اصلی فعالیت‌سراهای محله بود دنبال می‌شد. در این شرایط ما می‌توانستیم از محل درآمد حاصل از این فضاها بنیه‌های اقتصادی و اجتماعی محله را تقویت کنیم؛ از اشتغالزایی در محله گرفته تا حمایت از زنان سرپرست خانوار و کودکان آسیب‌دیده اجتماعی. شوراییاران زیادی در این بخش موفق عمل کردند و توانستند روند توسعه محله خود را با درآمدهای حاصل از این ظرفیت‌ها و همچنین سراهای محله دنبال کنند، اما این امتیاز هم زردره از شوراییاران گرفته شد و به حلاله به نقطه‌ای رسیدیم که شوراییاران

هیچ نقشی در اداره امور محله ندارند. سلب امتیازهای اداره محلی از شوراییاران و واگذاری اداره امورسراهای محله به شهرداری‌ها باعث شد تا سازمان‌های محلی، به‌عنوان شاخصه اصلی شعار محله‌محوری، کم‌کم جایگاه و هویت خود را در محله‌های شهر از دست دهند. امروز دیگر سرای محله پاتوق همه اهالی نیست، بلکه محلی برای بهره‌مندی بخشی از اهالی منطقه است و باز دست اقشار ضعیف از این امکانات کوتاه شده است. سیاست‌های نادرست بخش دولتی در اداره امورسراها و تدوین برنامه برای آنها باعث شده تا سراها از یک مجموعه فرهنگی - اجتماعی خانوادگی به یک مجموعه ویژه زنان تبدیل شود. مردان و پسران محله سهمی از سراها ندارند.

سراهای محله که روزی محل حل و فصل مشکلات اجتماعی محله با پادرمیانی شوراییاران و معتمدان محله بود، امروز دیگر نقش گذشته خود را از دست داده‌اند. با جوانگرایی شوراییاری‌ها و شرط برخورداری اعضا از تحصیلات آکادمیک، دیگر خبری از ریش‌سفیدان و انجمن معتمدان محلی در این انجمن معتمدان محله نیست و خانه امید‌په‌های محله که توسط اهالی محل اداره می‌شد به یک ارگان دولتی تبدیل شده که رغبتی برای مشارکت در برنامه‌هایش از سوی اهالی دیده نمی‌شود.

سراهای محله که روزی محل حل و فصل مشکلات اجتماعی محله با پادرمیانی شوراییاران و معتمدان محله بود، امروز دیگر نقش گذشته خود را از دست داده‌اند

سراهای محله یکی از ظرفیت‌های خوب محلی بود که تمام برنامه‌های توسعه محلی در ابعاد فرهنگی و اجتماعی و ورزشی در آن دنبال می‌شد و می‌توانست در صورت حفظ هویت واقعی خود، مانند گذشته، امروز نیز طرح محله‌محوری را در قالب یک سازمان محلی با قدرت بیشتری به پیش برد. سرای محله‌ای که مدیر انتصابی‌اش باید ۴ میلیارد تومان سفته ضمانتی به شهرداری‌های ناحیه ارائه دهد، گوش به فرمان مدیریت دولتی است و رغبتی برای دفاع از حق اهالی محله ندارد. برنامه‌های فرمایشی را اجرا می‌کند و از تدوین برنامه‌ها بر اساس فرهنگ و هویت محلی برای اهالی محله سر باز می‌زند.

یکی از بهترین راه‌های موفقیت و پیشرفت در هر کاری تعامل است. مهم‌ترین هدف در اداره محله و اجرای برنامه‌های مختلفی که در سراهای محله‌ها در این سال‌ها اجرا شده افزایش فرهنگ و سطح آگاهی میان شهروندان است. وقتی هدف این باشد، هر نوع تغییری قابل قبول است و شهروندان یا مدیران می‌توانند با استفاده از نظرها و نگاه مشتری‌که در مدیریت هر بخش دارند برای توسعه فرهنگ گام بردارند. با این دیدگاه، اینکه مدیر و مسئول نظارت بر اجرای فعالیت‌ها شوراییاری یا معاونت اجتماعی باشد، نباید تغییری در روند اجرای برنامه‌های محلی و کارکردسراهای محله‌ها ایجاد کند. با همین رویه، علاوه بر ایجاد حس رضایت میان مدیران، اهالی هم از حضور در محیط آرام

فریبا تاحیک
مدیر محله‌جی

و بدون تنش لذت می‌برند و برای مشارکت در برنامه‌های فرهنگی و اجتماعی اشتیاق بیشتری نشان می‌دهند. اما می‌رسیم به موضوع اداره خودگردان سراها از سوی پیمانکاران! در این باره می‌توانیم به نیمه پر لیوان نگاه کنیم که با درآمدزایی می‌توان برنامه‌های فرهنگی با کیفیت بیشتری به شهروندان ارائه داد. شیوع بیماری «کووید-۱۹» باعث تعطیلی بسیاری از کارها و برنامه‌های فرهنگی شد. به دنبال این وضع، فعالیت‌سراهای مربیان به هزینه کارکنان و استادان و مربیان با مشکل مواجه شد. اما چرا به این موضوع فکر نکنیم که با خودگردان شدن سراهای محله‌ها گام مؤثری برای کاهش هزینه‌های جانبی در سراها برداشته می‌شود. هزینه‌های مصرفی مانند، آب و برق و گاز و تلفن، حق‌الزحمه کارکنان و استادان و مربیان، اجرای برنامه‌های فرهنگی با کیفیت برای اهالی، همه و همه با سپردن سراها به دست پیمانکاران می‌تواند تأمین شود. از طرفی، از همان ظرفیت‌ها هم می‌شود برای حمایت از نیازمندان، خانواده‌های بی‌بضاعت، کارآفرینی برای زنان سرپرست خانوار و افراد جویای کار بهره‌برد.

چرا به این
موضوع فکر
نکنیم که با
خودگردان
شدن سراهای
محله‌ها
گام مؤثری
برای کاهش
هزینه‌های جانبی
و هزینه‌های
مصرفی و اجرای
برنامه‌های
فرهنگی با کیفیت
برداشتیم و حمایت
از نیازمندان،
خانواده‌های
بی‌بضاعت،
کارآفرینی برای
زنان سرپرست
خانوار و افراد
جویای ممکن
می‌شود

با درآمدزایی می‌توان برنامه‌های فرهنگی کیفی تری به شهروندان ارائه داد

انحراف از مسیر با تبدیل سراهای محله به بنگاه اقتصادی

باید جلو هزینه‌های دیگر را بگیرند. به‌عنوان مثال، اگر در زمینه باز یافت فرهنگسازي شود، درآمد زیادی برای شهرداری به همراه دارد، اما اگر فرهنگسازي نشود، این چرخه معیوب می‌شود و شهرداری نمی‌تواند درآمدزایی کند. به عقیده من، بهترین حالت این است که سراهای محله زیر نظر شوراییاری باشند. اگر زیر نظر معاونت اجتماعی باشند، به کارکنان سرا به چشم کارمندان معاونت اجتماعی نگاه می‌شود. برنامه‌های مناسبی را به گردن سرا می‌اندازند و سرا را به بنگاه اقتصادی برای درآمدزایی تبدیل می‌کنند. با برگزاری هر برنامه، درآمدها به نام معاونت اجتماعی یا شهرداری هزینه می‌شود، این در حالی است که شوراییاری هزینه‌ای ندارد. شوراییاری فی سبیل‌الله کار می‌کند و اگر هم مصوب شود که هزینه‌ای اختصاص داده شود برای کمک به حل مشکلات مردم است. به‌عنوان مثال، برای کودک بی‌بضاعتی که هزینه‌ای برای ثبت‌نام در مدرسه ندارد، شوراییاری می‌تواند مصوب کند که اگر سرا درآمد دارد، هم تخفیف برای ثبت‌نام بگیرد و هم قسمتی از شهریه را پرداخت کند که کاری خدایستاده است. ولی شهرداری چنین اقدامی انجام نمی‌دهد. باید سراها زیر نظر شوراییاری‌ها هر محله قرار بگیرند. یکی، دو سال است که سراها از نظارت شوراییاری‌ها خارج شده‌اند. اگر از مدیران و کارکنان سراها پرسیم بابت اینکه زیر نظر معاونت اجتماعی شهرداری منطقه هستند، ابراز ناراضی می‌کنند. معاونت اجتماعی می‌تواند فقط ناظر باشد. نباید کارها را به‌سرا بسپرد و به اسم خود تمام کند.

حسین رحمانی پناه
معتمد محله یوسف‌آباد
و دبیر دبیران
شوراییاری منطقه ۶

خودگردان بودن سراهای محله باعث می‌شود آنها مجبور شوند در این وضعیت تبدیل به واحد اقتصادی شوند تا بتوانند درآمدزایی کنند. به عقیده من، چنین کاری به صلاح نیست، بلکه باید این سراها تحت نظارت شوراییاری‌ها باشند. برخی از سراهای محله درآمد اندک و برخی درآمد چشمگیر دارند. به همین دلیل، پیشنهاد داده بودیم که این درآمدها جذب و به‌صورت عادلانه بین همه سراها تقسیم شود. حقوق کارکنان و سایر هزینه‌ها را از همین درآمد می‌توان پرداخت کرد.

نیازهای شهروندان در نگاه اقتصادی مدیران جا می‌ماند

مهم‌ترین فعالیت و کارکردسراهای محله ارائه خدمات فرهنگی به اهالی است و نگاه اقتصادی و به قولی تجاری در حوزه فرهنگ چندان جالب نیست، چراکه سراهای محله نهادی ارزش‌آفرین برای جلب مشارکت‌های اجتماعی و مردمی با هدف کاهش آسیب‌های موجود در محله‌ها بر اساس نیاز اهالی هر محله بود. اما نگاه مدیران به این تغییر کارکرد یک نگاه کاملاً اقتصادی است و با اجرای رسمی طرح، سرای محله بیشتر شبیه یک بنگاه با کد فعالیت‌های اقتصادی می‌شود، در صورتی که در گذشته همه تلاش شوراییاران و مدیر محله ترویج فرهنگ مسئولیت‌پذیری،

سید هسود قریشی
دبیر دبیران
شوراییاری منطقه ۱۰ و
محله سلسبیل

نهاده شدن حس مسئولیت‌های اجتماعی و سهم کردن اهالی در اداره امور محله و در نهایت شهر با استفاده از دیدگاه‌ها و نظر آنها بود. اما با این تغییر کارکرد، نگاه فرهنگی در محله‌ها هم تغییر می‌کند، چراکه نقش شوراییاری‌ها عملاً کاهش می‌یابد و به نحوی کم‌رنگ می‌شود. از طرفی نیازها و خواسته‌های شهروندان در گرد و غبار نگاه اقتصادی مدیران جا می‌ماند.

مؤسسه خیریه دارالاکرام در دوران کرونا دانش‌آموزان را تنها نگذاشته است

آموزش با «آبا» تعطیل نیست

مقصومه حق‌جو

عدالت آموزشی یکی از مهم‌ترین موضوعات در

حوزه تعلیم و پژوهش است که زمینه را برای دستیابی

به عدالت اجتماعی فراهم می‌کند؛ عدالتی که تأمین

آن مهم‌ترین گام در کاهش شکاف طبقاتی و جلوگیری

از بروز ناهنجاری‌های اجتماعی به شمار می‌رود.

ماجرا بی‌عدالتی آموزشی که در دوران پیش از کرونا

با توزیع نابرابر خدمات و فرصت‌های آموزشی منجر به

غفلت از تقویت توانایی‌های کودکان می‌شد، این روزها

بیش از پیش به گسترش بی‌عدالتی و تبعیض بین افراد

یک نسل دامن زده است.

در راستای تعمیم و بسط عدالت و بهره‌مندی از فرصت‌ها و امکانات تعلیم و تربیت باکیفیت، به‌ویژه در مناطق محروم و مرزی، روستاها و حاشیه شهرها، در سال تحصیلی گذشته، تفاهمنامه همکاری در قالب طرح آبا (آشتی با آموزش) بین سازمان آموزش و پرورش و مؤسسه خیریه دارالاکرام امضا شد که هدف آن، ایجاد فرصت برابر آموزشی برای دانش‌آموزان کل کشور در دوران شیوع کروناست.

«محمد ابراهیم خانی»، مدیر روابط عمومی مؤسسه خیریه دارالاکرام، در این‌باره توضیح می‌دهد: «منابع و اعتبارات مورد نیاز این طرح توسط برخی ارگان‌ها تأمین می‌شود.» ابراهیم خانی کمک افراد نیکوکار و مؤسسات آموزشی و فرهنگی خیریه مردم‌نهاد را در این زمینه عنصری مهم می‌داند: «به‌جز خیران و سمن‌ها، کمک‌هایی هم از جانب نهادهای ارگان‌ها، شورای آموزش و پرورش و نیز اعتبارات وزارت آموزش و پرورش تأمین می‌شود تا هیچ دانش‌آموزی به علت نداشتن ابزار لازم از تحصیل عقب نماند.»

به گفته مدیر روابط عمومی مؤسسه، در امتداد اجرای طرح آبا یازده کلاس درس دایر شده است. او می‌گوید: «از این تعداد، هفت کلاس درس در جنوب استان کرمان (کهنوج، رودبار جنوب، جیرفت و عنبرآباد)، دو کلاس درس در بیرجند و نیز در هرمزگان و شیراز هر کدام یک کلاس راه‌اندازی شده است.»

ابراهیم خانی پیش‌بینی می‌کند اگر سازمان آموزش و پرورش همکاری کند، حدود سه تا چهار برابر

این عدد می‌توان کلاس درس راه‌اندازی کرد: «قرار بود سازمان امکان برقراری ارتباط با مدارس غیردولتی را برای مؤسسه فراهم کند تا با وجود شفافیت‌های مالی و بستری که مهیاست، کمک‌های دانش‌آموزان این مدارس، صرف طرح آبا شود.»

ضرورت حفاظت و حمایت از استعدادهای کشور

«تورج فرهادی»، شهردار منطقه ۶، هم امسال در دیدار نوروزی خود از مؤسسه دارالاکرام گفته بود، بدون اغراق دارالاکرام نخستین خیریه‌ای است که میانی کار را دارد و میانی کارش حفاظت و حمایت از استعدادهای کشور است. درواقع، بزرگ‌ترین خیر ماندگار، فرهیختگی و توانمندسازی ذهنی جوامع، مخصوصاً کودکان و نوجوانان، است و به این شکل می‌توانیم آینده کشور را تضمین کنیم. به گفته فرهادی، اگر فقط بخواهیم صدقه بدهیم و شکم کسی را سیر کنیم، اما آگاهی نرسانیم، باز فردا گرسنه هستیم، چون باید بدانیم چگونه داشته‌هایمان را مدیریت کنیم. درست است که اقتصاد نیاز اول ماست، اما تا به فرهنگ، خردورزی، اندیشه‌ورزی و گفت‌وگو نرسیم، بی‌فایده است.

بازگشت دانش‌آموزان به چرخه تحصیل: مهم‌ترین هدف

«مرجان دبیری»، مدیر مؤسسه دارالاکرام در شعبه تهران، هم طرح آبا یا آشتی با آموزش را طرحی معرفی می‌کند که سال ۹۸ از سوی بخش آموزش از راه دور سازمان آموزش و پرورش پیشنهاد شد: «هدف طرح این است که کودکانی که به خاطر کار و مسائل معیشتی از تحصیل دور افتاده‌اند، بتوانند با امکاناتی که آموزش و پرورش فراهم کرده، چه به‌صورت آنلاین و چه به‌صورت آفلاین، از آموزش این سازمان برخوردار شوند. این کلاس‌های مجازی را یک مشاور، یک تلویزیون و یک موبایل اینترنت تشکیل می‌شوند.» به گفته دبیری، دارالاکرام نخستین مؤسسه خیریه‌ای بود که در این طرح کنار سازمان آموزش و پرورش قرار گرفت: «تفاهمنامه همکاری طرح اردیبهشت ۹۹ بین مؤسسه و سازمان امضا و در مهر همان سال اجرایی شد و در گام اول یازده روستا تحت پوشش قرار گرفت. مؤسسه، طبق خواسته سازمان آموزش و پرورش، نخستین کلاس طرح آبا را در شیراز در یک مدرسه به‌صورت نمادین

مراجان دبیری مدیر مؤسسه دارالاکرام شعبه تهران

بازگشت به تحصیل ۲۳۶۷ دانش‌آموز

اجرای طرح آبا در ۵۴ منطقه کشور در یک سال گذشته مانع از ترک تحصیل ۲۳۶۷ دانش‌آموز شده است. در مجموع تاکنون ۸۲ مدرسه در کشور مجری طرح هستند. بر اساس این طرح، در کرمان ۴۳۲ و در خراسان جنوبی و شیراز به‌ترتیب ۱۲۰ و ۱۸ دانش‌آموز به تحصیل بازگشته‌اند. بنابراین، طرح آبا اگر به‌درستی اجرا، حمایت و پشتیبانی شود، طرحی موفق با بازخورد مناسب خواهد بود.

دست‌رسی به فایل‌های آموزشی داشته باشند و خود را برای شرکت در امتحانات آماده کنند. دبیری درباره دیگر طرح‌های موفق دارالاکرام می‌گوید: «مؤسسه در طرح فنی و حرفه‌ای هم بسیار موفق بوده است و طی رایزنی‌هایی که با سازمان فنی و حرفه‌ای داشتیم، توانستیم برای دانش‌آموزانی که مؤسسه دارالاکرام به سازمان فنی و حرفه‌ای معرفی می‌کند، تسهیلاتی فراهم کنیم تا

در طرح عضویت دانش‌آموزی انتظار داشتیم که با حمایت آموزش و پرورش بتوانیم این طرح را اجرایی کنیم. در این طرح هر دانش‌آموز با پرداخت حداقل پنج هزار تومان می‌توانست از دوست خودش در یک منطقه محروم حمایت کند، اما متأسفانه طرح فقط به علت پشتیبانی نشدن از جانب آموزش و پرورش در همان نخستین گام‌های خود باقی ماند.» مدیر مؤسسه دارالاکرام معتقد است طرح آبا فرصت خوبی برای کودکان کار که واقعاً دوست دارند تحصیل کنند، اما به خاطر مسائل معیشتی این فرصت را از دست داده‌اند، فراهم کرده تا در هر ساعتی از شبانه‌روز

بازگشت به تحصیل ۲۳۶۷ دانش‌آموز

مروری بر وضعیت منطقه ۱۱

سازمان فضای منطقه ۱۱ به‌طور عمده در دوره پهلوی شکل گرفت. این منطقه سرشار از عناصر تاریخی و شهری است. در لبه شمالی این منطقه، محور آزادی قرار گرفته است که محور اصلی استخوان‌بندی فضای شهر تهران محسوب می‌شود. در دوره پهلوی مدل توسعه قاجاری که غرب به شرق بود به توسعه به سمت شمال تغییر جهت داد. با آغاز دهه ۴۰، به تدریج خانواده‌های قدیمی منطقه به سمت شمال جابه‌جا شدند و کاربری‌های تجاری و اداری در این منطقه افزایش پیدا کردند. این روند پس از انقلاب نیز شدت پیدا کرد. در مرز غربی منطقه بزرگراه نواب شکل گرفت و برخی از مقرهای دولتی، سیاسی و حکومتی در محدوده منطقه ۱۱ استقرار پیدا کردند. تخریب محله شهرنو نیز در این دوران صورت گرفت (طرح تفصیلی منطقه ۱۱، ۱۳۸۴).

بر این اساس با توجه به الگوی رشد شهر تهران و تغییرات آن، برای منطقه ۱۱ می‌توان ۳ مرحله رشد را در نظر گرفت. در مرحله اول، نفرجگاهی در حاشیه شهر بود. در مرحله دوم، تبدیل به منطقه‌ای اعیان‌نشین شد و در مرحله سوم با افت جایگاه سکونتی سابق تبدیل به مرکزی تجاری، اداری و سیاسی شد. همچنین بر اساس طرح تفصیلی چشم‌انداز منطقه ۱۱ در سه ناحیه ارائه شده است. طرح تفصیلی در ناحیه جنوبی این منطقه بر افزایش تاب‌آوری و ایمنی منطقه، افزایش و بهبود خدمات عمومی آن و همچنین یابرداری منطقه تأکید کرده است. براساس چشم‌انداز طرح تفصیلی، ناحیه میانی منطقه ۱۱ می‌تواند نمونه‌ای از پردیس حاکمیت معنوی در شهر معاصر باشد. همچنین بر تبدیل این ناحیه به قلب و کانون حکومتی ملی و فراملی تأکید شده است. باتوجه به موقعیت بخش شمالی منطقه، طرح تفصیلی بر ترکیب فعالیت‌های متنوع مرکز شهری با سکونت در آن تأکید کرده است. همچنین براساس طرح تفصیلی این منطقه می‌تواند از نظر شغلی پویا باشد و همچنین به‌عنوان بستری برای جریان دانش‌ن تبادل اطلاعات و تبادل اجتماعتی فراهم شود (طرح تفصیلی منطقه ۱۱، ۱۳۸۴).

نرخ رشد جمعیت در منطقه ۱۱ در سال‌های ۵۵ تا ۷۵ به علت کاهش کاربری مسکونی و افزایش بافت تجاری، اداری و سیاسی کاهش پیدا کرد. با این حال این نرخ در سال‌های بعدی افزایش مثبت داشته است.

از مجموع ۹۰ برنامه تهران‌گردی که از تاریخ ۱۳۹۲/۰۷/۱۹ تا ۱۳۹۵/۱۲/۲۰، در روزهای جمعه انجام شد (به‌استثنای کتاب‌گردی‌های روزهای پنجشنبه)، چهار برنامه کامل به منطقه یازده اختصاص یافت. در بخشی از یازده برنامه تهران‌گردی دیگر که به مناسبت‌های هفته کتاب، روز خبرنگار، عید غدیر، هفته پژوهش، جشنواره تئاتر فجر، ماه مبارک رمضان، روز سینما، بازگشایی مدارس، ماه محرم و نوروز برگزار شد، از این منطقه هم بازدید به‌عمل آمد. همچنین در بخشی از سه تهران‌گردی، حول محورهای کودک و شهر، موقوفات و بازدید از پلاسکو، از منطقه یازده بازدید شد.

در این برنامه‌ها از بخش‌های مختلف این منطقه بازدید به‌عمل آمد که فهرست آنها در جدول زیر ذکر شده است. گفتنی است به‌دلیل اهمیت مسائل و مشکلات منطقه و همچنین ضرورت مشاهده آنها از نزدیک، در برخی از این بازدیدها، مسئولان دستگاه‌های دیگر همچون مدیران وزارت راه و شهرسازی، رئیس اداره فرهنگ و ارشاد شهر تهران، مدیرکل میراث فرهنگی و گردشگری استان تهران، مدیرکل حوزه وزارتی سازمان میراث فرهنگی، معاون برنامه‌ریزی سازمان زیباسازی، به‌همراه شهردار منطقه و معاونان ایشان، راننده را همراهی می‌کردند.

سال	شمار جمعیت	نرخ رشد (درصد)	شهر تهران	شمار جمعیت	نرخ رشد (درصد)	منطقه ۱۱
۱۳۵۵	۴۵۳۰۲۲۳	-	-	۲۷۶۷۱۲	-	-
۱۳۶۵	۶۰۵۸۲۰۷	۹۵/۲	۲۴۷۹۲۷	-۸/۱	-	-
۱۳۷۵	۶۷۵۸۴۸	۱۰/۱	۲۳۳۹۶۵	-۱/۱	-	-
۱۳۸۵	۷۸۱۲۰۶۷	۲۶/۱	۲۶۹۳۷۶	۸/۱	-	-
۱۳۹۰	۸۱۵۴۰۵۱	۸۴/۰	۲۸۸۸۸۴	۹۵/۰	-	-
۱۳۹۵	۸۶۷۹۹۳۶	۵/۱	۳۰۸۱۷۶	۳/۱	-	-

جدول ۱۱. وضعیت جمعیتی شهر تهران و منطقه ۱۱ و نرخ رشد، منبع: اطلس تهران ۸۵ و سالنامه‌های تهران ۹۱ و ۹۶

منطقه کتاب‌فروشان و کتابخوان‌ها

احمد مسجدجامعی، عضو شورای شهر تهران

ادامه از صفحه ۲

با آغاز سلطنت پهلوی دوم، طبقه متوسط جامعه به تدریج جای مسئولان عالی‌رتبه کشور را گرفتند و باغ‌های بزرگ به قطعات کوچک‌تری تقسیم شدند و بناهایی با معماری دوره پهلوی دوم سر برآوردند. با ساخت بنای مجلس سنا در خیابان سپه و در کنار کاخ امیر، این محدوده به یکی از مکان‌های نام‌دارترین این کسان می‌توان به محمدعلی فروغی (نخست‌وزیر)، سلیمان بهبودی، و محمد درگاهی (رئیس‌نظمیه) اشاره کرد. در این دوره باغ و عمارت زیبایی کلان‌میرزا به دانشکده نظام تبدیل شد و باغ و عمارت منیره نیز به قطعات کوچک تقسیم شد و در دست ساخت‌وساز قرار گرفت. خیابان امیر به هم پس از بازسازی و نوسازی، به بخشی از خیابان ولی‌عصر (عج) امروزی تبدیل شد. بر اساس نقشه دارالخلافه طهران، ترسیم اکوست کرشیش به تاریخ ۱۲۷۵ هجری قمری، هیچ بخشی از منطقه ۱۱ تا اواسط دوره قاجاریه در داخل باروی شهر (باروی طهماسبی) قرار نداشت. با این حال برخی از عناصر منطقه ۱۱ به آن دوران باز می‌گردند. دروازه قزوین (محل کنونی میدان وحدت اسلامی) و مسیرهای منتهی به آن از این دست هستند. مسیر ارتباطی و بسیار با اهمیت تهران با غرب کشور در حول و جوش دروازه قزوین منتهی بر مسیر خیابان مهدخانی کنونی است. گورستان و سایر عملکردهای معمول خارج از دروازه‌های آن دوره نیز در محدوده کنونی منطقه ۱۱ قرار داشتند. بعد از گسترش شهر و ایجاد حصار ناصری، بخش‌های شرقی منطقه ۱۱ حد فاصل خیابان کارگر به سمت شرق جزئی از پیکره اصلی شهر اضافه می‌شود. این بخش تا سال‌ها دارای باغ‌هایی سرسبز و وسیع بود و خیابان ولی‌عصر (عج) فعلی نفرجگاهی برای مردم محسوب می‌شد (طرح تفصیلی منطقه ۱۱، ۱۳۸۴).

افزون‌براین، حصار ناصری هم تخریب شد و به‌جای دروازه‌های قدیمی‌اش، میدان‌های جدیدی ساخته شد. میدان باغشاه به‌جای دروازه باغشاه، میدان گمرک به‌جای دروازه‌ای به همین نام و میدان قزوین نیز به‌جای دروازه قدیم قزوین ساخته شد و بافت مسکونی در پیرامون آن تعدادی از علاقه‌مندان معرفی شکل گرفت. با گسترش تهران، پادگان بسیار وسیع باغشاه هم در شهر قرار گرفت و اراضی جدیدی به این منطقه اضافه شد. در عصر پهلوی دوم محله‌هایی چون اسکندری و

افزون‌براین، حصار ناصری هم تخریب شد و به‌جای دروازه‌های قدیمی‌اش، میدان‌های جدیدی ساخته شد. میدان باغشاه به‌جای دروازه باغشاه، میدان گمرک به‌جای دروازه‌ای به همین نام و میدان قزوین نیز به‌جای دروازه قدیم قزوین ساخته شد و بافت مسکونی در پیرامون آن تعدادی از علاقه‌مندان معرفی شکل گرفت. با گسترش تهران، پادگان بسیار وسیع باغشاه هم در شهر قرار گرفت و اراضی جدیدی به این منطقه اضافه شد. در عصر پهلوی دوم محله‌هایی چون اسکندری و

● صاحب امتیاز: مؤسسه همشهری
● مدیر مسئول: نیلوفر قدیری
● سردبیر: مهدی علیپور

● دبیر تحریریه: سروش جنبانی
● تحریریه: فاطمه عسگری نیا
بهاره خسروی / فاطمه عرفی نژاد
معصومه حق جو / فرزین شیرزادی

● مدیر هنری: کامران مهرزاده
● صفحه آرایی: محمدرضا محمدی تاش / علی حسینی / میلاد رفاقتی
● حروفچینی و تصحیح: منیره خسروآبادی / اعظم آجوربندیان / فهیمه شیرازی

● نشانی: خیابان ولی عصر (عج) ترسیده به پارک وی کوچه تورج پلاک ۱۴ ● کد پستی: ۱۹۶۶۵۳۳۸ ● صندوق پستی: ۴۵۹۵۶-۱۹۶۶۶ ● تلفن: ۲۳۰۲۳۱۰۰ ● دورنگار: ۲۳۰۲۳۴۸۸

هویت

بهاره خسروی

چراغ عمرت روشن

از قدیم گفتند در معاشرت با دیگران سعی کنید اغلب از جملات خوب و کلامی که انرژی مثبت به دیگران می‌دهد استفاده کنید، چراکه خیر و برکت هر نیت و دعای خوب در واقع بازگشت همین دعای خیر در زندگی خودمان است. در تهران قدیم رسم بر این بود تا هر کسی وقت غروب راهی هر مغازه‌ای می‌شد حتماً قبل از سلام و علیک از واژه «چراغ روشن» استفاده می‌کرد. جعفر شهری در کتاب «طهران قدیم» درباره این رسم جالب نوشته است: «همچنین از رسوم و آداب بود تا هر کسی تا یکی دو ساعت از شب گذشته وارد دکانی شود باید چراغ روشن بگوید و صاحب دکان جواب بدهد، چراغ عمرت روشن و از عقایدی بود که هر مشتری در اول چراغ، اگر چه بسیار کم و مختصر، چیزی از دکاندار بخرد و در غیر این صورت بود که می‌گفتند: دشت سر چراغ را کور کرد. یعنی تا آخر شب، کار صاحب دکان را کساد نموده است. به این جهت، کاسبان تا حد امکان برای اینکه دشت سر چراغشان کور نشود با مشتری راه آمده و جنسشان را ارزان می‌دادند. اگر چه بسیاری از دکان‌دارها هم این اعتقاد را دستاویز در محذور گذاشتن مشتری قرار داده، هم فروخته و هم گران می‌فروختند.»

کتابخوانی

زیباترین عید؛ زیباترین جشن

در آستانه روز فرخنده و مبارک عید غدیر خم، عید ولایت، قرار داریم. این ایام بهترین فرصت برای مطالعه و کتابخوانی درباره این واقعه مهم است که در آخرین حج پیامبر اتفاق افتاد. «فاطمه تیموری»، رئیس کتابخانه فرهنگسرای خانواده، برای آشنایی بیشتر نوجوانان با ماجرای عید غدیر خم مطالعه کتاب «زیباترین عید؛ زیباترین جشن» را پیشنهاد می‌دهد. این کتاب روایت حضور بچه‌ها در جشن‌های عید غدیر و فعالیت‌های آنهاست که هر ساله برای روشن ماندن چراغ ولایت‌مداری با برپایی جشن یاد غدیر را زنده نگه می‌دارند و با افزایش سن با معارف و نکات اخلاقی بیشتری از این روز بزرگ شیعیان آشنا می‌شوند. انتشارات کتاب «چمکران»، دو کتاب «زیباترین جشن» و «زیباترین عید» را در یک جلد منتشر کرده است و مخاطب هم روایت کودکان حاضر در واقعه غدیر را می‌خواند و هم با فعالیت بچه‌های امروزی برای برپایی جشن‌های غدیر آشنا می‌شود.

موزه

معرفی آثار موزه ملک

همزمان با فرارسیدن دهه ولایت آثار مرتبط با موضوع امامت و ولایت در فضای مجازی موزه و مؤسسه ملی کتابخانه ملک برای آشنایی بیشتر شهروندان با سیره ائمه معصومین (ع) و همچنین فلسفه ولایت‌مداری و ماجرای غدیر خم منتشر می‌شود. این آثار شامل اشیا و نسخ خطی منسوب به حضرت علی (ع) و امام رضا (ع) است. علاقه‌مندان و پژوهشگران برای تماشای این آثار و آشنایی بیشتر با افکار و اندیشه‌های ائمه معصومین (ع) می‌توانند به فضای مجازی موزه و مؤسسه ملی کتابخانه ملک مراجعه کنند.

عیدانه

«دست در دست علی»

در میدان آیینی امام حسین (ع)

دهه امامت و ولایت در فاصله بین اعیاد بزرگ قربان و غدیر در فرهنگ شیعی، روزهایی تاریخ‌ساز برای حال و آینده جهان اسلام، تشیع و بشریت است، چراکه عید قربان به پیروان همه ادیان توحیدی اختصاص دارد و عید غدیر هم به همه آزادی‌خواهان و عدالت‌طلبان جهان تعلق دارد.

به همین بهانه، برای آشنایی شهروندان با ابعاد اخلاقی، فرهنگی و فلسفه زنده نگه داشتن واقعه غدیر خم، همزمان با دهه

ولایت برنامه‌های متنوع فرهنگی و اجتماعی از سوی فرهنگسرای عترت در میدان آیینی امام حسین (ع) برگزار می‌شود.

«بهمن سرلک»، مدیر روابط عمومی فرهنگسرای عترت، با اعلام این خبر می‌گوید: «برنامه‌های جشن عید غدیر خم را از مجموعه ویژه برنامه‌های دهه ولایت با عنوان «همیشه امیر» و با شعار «دست در دست علی باید نهاد» از ساعت ۱۸ روز سوم تا هفتم مرداد با مشارکت هیأت رزمندگان اسلام در میدان آیینی امام حسین علیه‌السلام برگزار می‌شود.» به گفته سرلک، در این برنامه‌ها سه رویکرد بزرگداشت سنت‌های غدیر و ترویج جشن و شادی در بین مردم، تبیین حقانیت، ولایت و خلافت بلافاصله امیرالمؤمنین علی علیه‌السلام و تقویت علقه و محبت مردمی نسبت به حضرت علی (علیه‌السلام) مد نظر است. او با اشاره

به سخنرانان و مداحان اجرای ویژه برنامه‌های دهه ولایت افزود: «حجت‌الاسلام والمسلمین «حامد کاشانی» و «سید مجید بنی‌فاطمه» و «سید مهدی حسینی» و سایر ذاکرین برجسته اهل بیت (ع) در این مراسم برای شهروندان سخنرانی و مدیحه‌سرایی می‌کنند.

همچنین ویژه برنامه مانده غدیر با پخت ۲۵ هزار پرس غذا برای اطعام شهروندان و ساکنان مناطق محروم تهران تدارک دیده شده و توزیع آن توسط گروه‌های جهادی و داوطلب در روزهای ششم و هفتم مرداد ماه با مشارکت مؤسسه رحیل انجام می‌شود.

مدیر روابط عمومی فرهنگسرای عترت در پایان یادآوری می‌کند: «طبق برنامه‌ریزی‌های انجام‌شده و برای جلوگیری از ابتلای شرکت‌کنندگان در مراسم به ویروس کرونا، تمامی پروتکل‌های بهداشتی، حفظ فاصله‌گذاری اجتماعی، تب‌سنجی و استفاده از ماسک رعایت می‌شود. همچنین شهروندان محترم جهت اطلاع از سایر برنامه‌های فرهنگی، هنری و آموزشی می‌توانند اخبار فرهنگسرا را از طریق صفحه اینستاگرام به نشانی: 12farhangsara.etrat مراجعه کنند.»

شورایاری

فرصتی برای کاهش هزینه‌های اداره شهر

شورایاری‌ها نهادهای مدنی و مردم‌نهاد و رسمی‌ترین و بزرگ‌ترین انجمن هر محله هستند که اعضای آن به‌صورت افتخاری فعالیت می‌کنند و در واقع به نوعی حلقه وصل اهالی با شهرداری محسوب می‌شوند. شورایاران از دل محله‌ها برخاسته‌اند و آشنایی با مشکلات مناطق و محله‌هایی که اعضا در آن زندگی می‌کنند باعث شده پل ارتباطی بین شورا، مسئولان شهرداری و مردم باشند.

با تشکیل شورایاری‌ها روابط اجتماعی در محله‌ها شکل سازمان‌یافته‌تری می‌گیرد، اعتماد و حس شهروندی تقویت می‌شود و از همه مهم‌تر، این نهاد در به‌وجود آوردن سرمایه اجتماعی تأثیرگذار است. استفاده از تجربه و تخصص شهروندان و واگذاری اداره امور به آنها مهم‌ترین هدف در شورایاری‌هاست.

این نهادهای مردم‌نهاد که جلوه‌هایی از دموکراسی محسوب می‌شوند، ضمن همراه کردن اهالی هر محله برای حل مشکلات، به‌عنوان اهرمی برای

جلوگیری از فربه شدن دولت‌ها عمل می‌کنند.

صحیح‌ترین دموکراسی برای جلب مشارکت مردم این است که از پایین به سمت بالای

حکومت، مردم را به نقش‌آفرینی دعوت کنیم. وظایف شورایاری‌ها در ارتباط با مدیریت شهری را می‌توان در سطح مشورتی و نظارتی، همکاری و شناسایی ارزیابی کرد. شورایاری‌ها از یک‌طرف، رابط شورای اسلامی شهر برای انتقال مسائل، مطالبات محلی به شهرداری و دستگاه‌های خدماتی و اجرایی قلمداد می‌شوند و از طرف دیگر، وظیفه نظارت بر حسن اجرای مصوبات شورای شهر از سوی شهرداری و سایر دستگاه‌ها را هم برعهده دارند.

در رویکردهای جدید توسعه پایدار بر مشارکت هر چه بیشتر مردم در محله‌ها و اجتماعات محلی به‌عنوان یکی از مهم‌ترین فاکتورهای حرکت به سمت توسعه تأکید می‌شود و بدون این مشارکت، پایداری توسعه معنایی نخواهد داشت. بنابراین، به کارگیری ظرفیت محله‌ها در تمرکززدایی، افزایش توانمندی مردم، مشارکت در تصمیم‌گیری‌های شهری، کاهش آسیب‌پذیری، ایجاد نظم اجتماعی، گسترش خدمات آموزشی، فرهنگی و بالاخره افزایش امنیت اجتماعی در مسیر توسعه و آبادانی حائز اهمیت است. این میان، یکی از ابزارهای اساسی برای نقش‌آفرینی محله‌ها، گسترش مشارکت‌ها و افزایش توانمندی اجتماعی اهالی یک محله و کاهش هزینه‌های اداره شهر، شورایاری‌هاست.

محمدرضا محترمی

دبیر محله ایرانشهر و دبیر کارگروه نوآوری و ایده‌پردازی منطقه ۶

